

**UDHËZUES PËR PRAKTIKANTË
PROGRAMI I PUNËS PRAKTIKE NË UNIVERSITETIN E PRISHTINËS**

www.uni-pr.edu
info@uni-pr.edu
rektorati@uni-pr.edu

PËRMBAJTJA

1. HYRJE

2. SYNYMET BAZË TË PROGRAMIT/DEFINIMET KRYESORE

- Udhëheqja
- Aftësitë komunikuese
- Të folurit publik
- Të mësuarit me përvojë
- Të mësuarit e strukturuar
- Eksplorimi i mundësive të karrierës dhe zhvillimi i mundësive profesionale
- Rrjetëzimi profesional, stafi i universitetit dhe ekspertët e jashtëm profesionalë

3. MENTORIMI I PROGRAMIT TË PUNËS PRAKTIKE

- Mbikëqyrja
- Mentorimi
- Analiza SWOT
- Taksonomia e Blumit (Benjamin Bloom Taxonomy, 1956)
- Modeli i të mësuarit nga David Kolb, 1984

4. STRUKTURA ORGANIZATIVE E ADMINISTRATËS QENDRORE

- Zyrat dhe qendrat e universitetit

5. VENDOSJA E STUDENTËVE NË PUNË PRAKTIKE

- Tabela informuese rreth zyrave dhe qendrave në institucion
- Syllabusi i Programit të Trajnimit për Praktikantë, dokumenti shtojcë

6. DOKUMENTET E NEVOJSHME PËR FILLIMIN E PUNËS PRAKTIKE

- Nënshkrimi i kontratës
- Të dhënat e praktikantit, formulari në shtojcë për të dhënat
- Raporti javor, dokumenti shtojcë për praktikantë
- Formulari për vlerësimin e performancës së studentëve nga mbikëqyrësi, dokumenti shtojcë
- Formulari anonim për studentë për vlerësimin e programit të punës praktike, dokumenti shtojcë
- Artikulli i praktikantit për përvojën e punës praktike
- Ceremonia e certifikimit të praktikantëve

Hyrje

Ky udhëzues për programin e punës praktike në Universitetin e Prishtinës ka për qëllim sigurimin e informatave bazike të programit për praktikantët. Programi i punës praktike realizohet me qëllim të aftësimit dhe zhvillimit profesional dhe personal të studentëve dhe të diplomuarve të universitetit dhe përgatitjen e tyre për tregun e punës.

Stafi i universitetit, bashkë me menaxhmentin, sigurojnë ambient efektiv dhe produktiv të të mësuarit dhe trajnim për praktikantët, duke i angazhuar në detyra dhe aktivitete ditore në institucion dhe duke mbajtur ligjërata trajnuese për përgatitjen e praktikantëve për një jetë profesionale sa më të suksesshme në të ardhmen.

Qëllimi vizionar i programit është përgatitja e kuadrove që do të kontribuojnë në ndryshime dhe transformime sociale dhe institucionale në tregun e punës dhe përgatitja individuale e tyre, si individ të ndërgjegjshëm dhe të përgjegjshëm, për një jetë sa më produktive në shoqëri. Studentët dhe të diplomuarit do të vendosen në zyrat, njësitë, departamentet, qendrat dhe institutet e institucionit ku do të informohen rreth punës institucionale, organizimin e brendshëm, rregulloret dhe funksionimin në tërësi të institucionit.

Praktikantët do të jenë pjesë e programit të trajnimit në punë praktike, duke u bazuar në analizën SWOT, në Taksonominë e BLUM-it (Benjamin Samuel BLOOM Taxonomy, 1956), si synim për aftësimin dhe zhvillimin profesional të tyre, dhe në modelin e të mësuarit nga përvoja të David Kolbit (David Kolb Theory 1984, Experiential Learning).

Programi i punës praktike dhe trajnimi do të përfshijnë: vizita mujore në zyre dhe qendra për praktikantë, ku stafi përkatës i zyrave dhe qendrave do të sigurojë informim rreth shërbimeve dhe funksionimit të tyre në institucion. Mbikëqyrësit e punës praktike janë përgjegjës për trajnimin e praktikantëve, në koordinim me stafin, dhe për informimin rreth funksionimit të zyrave dhe qendrave në administratë qendrore.

Programi i punës praktike, varësisht lëvizjes së praktikantëve nga zyrat dhe qendrat, sipas rekomandimit të mbikëqyrësve të punës praktike dhe kërkesës së praktikantëve, do t'u përgjigjet qëllimeve të karrierës profesionale dhe aftësimit profesional të praktikantëve dhe do të jetë në përputhje të plotë me politikat e universitetit për angazhimin e studentëve dhe të diplomuarit në trajnim si mësim të tërëjetësuar.

Stafi dhe menaxhmenti i Universitetit të Prishtinës janë të përkushtuar të ofrojnë trajnim profesional dhe edukim jetësor për praktikantët e angazhuar në institucion.

Përmes programit të punës praktike, Universiteti i Prishtinës synon lidhjen e akademisë me botën profesionale të të mësuarit dhe strukturimi i tërë programit është proces përmirësimi për vetë funksionimin e institucionit, përmirësimin e shërbimeve dhe politikave strategjike të universitetit. Universiteti i Prishtinës angazhimin e studentëve në punë praktike e sheh si plan afatgjatë suksesi për universitetin, ku praktikantët do të kontribuojnë në institucion me ide kreative dhe inovative, por edhe ku praktikantët do të përgatiten për sfidat profesionale dhe jetësore për tregun e punës dhe të karrierës.

Pritjet përfundimtare të programit janë: përvetësimi i njohurive të punëve administrative, menaxhimit, aftësitë e udhëheqjes, të folurit publik dhe prezantimi, aftësitë komunikuese dhe të menduarit kritik për studentët dhe të diplomuarit e angazhuar në praktikë.

Menaxhmenti dhe stafi i Universitetit të Prishtinës janë të përkushtuar të sigurojnë program të dobishëm dhe rrugëtim me përvojë sfiduese të të mësuarit për praktikantë.

Synimet bazë të programit/ definimet kryesore

Udhëheqja, aftësia menaxheriale

Udhëheqja është procesi i realizimit me sukses të një detyre dhe përgjegjësie të ndërmarrë, që për qëllim ka arritjen e një ndryshimi dhe ndikimi pozitiv në rezultatin përfundimtar, qoftë projekt, qoftë iniciativë, qoftë punë ekipore, apo ndonjë angazhim tjetër në institucion dhe komunitet. Udhëheqja përfshin motivimin dhe inkurajimin e grupit me udhëzime interesante që kanë për qëllim arritjen e objektivave të përbashkëta. Aftësia e udhëheqjes përfshin menaxhimin me sukses të çdo paqartësie dhe parregullsie që mund të haset gjatë realizimit të projektit apo punës ekipore. Në programin e punës praktike, studentët do të përgatiten dhe aftësohen me aftësi të udhëheqjes që i kanë por edhe që do t'i mësojnë gjatë praktikës.

Aftësitë komunikuese dhe ndërpersonale

Aftësitë komunikuese përfshijnë komunikimin verbal, joverbal, aftësinë e dëgjimit, empatinë, respektin dhe komunikimin me shkrim. Aftësitë komunikuese janë të rëndësishme për realizimin e punëve dhe angazhimin, ndërlidhen me komunikimin me kolegë brenda dhe jashtë institucionit. Gjatë programit të punës praktike, studentët do të aftësohen, trajnohen dhe do të kenë mundësi të përmirësojnë aftësitë komunikuese me angazhimin e tyre në praktikë.

Aftësitë e të folurit publik, prezantimi

Të folurit publik është shumë i rëndësishëm për të prezantuar projekte, programe, raporte dhe iniciativa të ndryshme nga puna apo angazhimi. Me të folurit publik dhe prezantim raportohet puna dhe rezultatet e angazhimit në projekte apo punë praktike. Gjatë programit të punës praktike, studentët do të angazhohen në përgatitjen e raporteve javore dhe prezantime, të cilat do të ndihmojnë në përmirësimin e të folurit publik dhe prezantimin e ideve.

Të mësuarit me përvojë

Angazhimi në aktivitete ditore do t'i ndihmojë studentët të përfitojnë njohuri të reja, në zbatimin e njohurive të mësuara teorike gjatë studimeve dhe aplikimin e tyre në praktikë. Programi i punës praktike do t'ju ofrojë studentëve mësim dhe zgjerim të njohurive profesionale dhe jetësore. Programi i punës praktike do të bazohet në modelin e teorisë së David Kolbit (David Kolb Theory Experiential Learning), ku përfshihen katër faza të ciklit të të mësuarit me përvojë; nga përvoja konkrete, nga vëzhgimi dhe reflektimi, nga formimi i koncepteve dhe nga eksperimentimi aktiv, ku të gjitha njohuritë e fituara do të zbatohen në situata të reja konkrete.

Të mësuarit e strukturuar

Trajnimi i praktikantëve gjatë programit të punës praktike do të jetë plan i strukturuar i të mësuarit për praktikantë, ku do të ligjërohet, monitorohet dhe mbikëqyret angazhimi i studentëve gjatë gjithë kohës dhe do të vlerësohet angazhimi i tyre.

Eksplorimi i mundësive të karrierës dhe zhvillimi i mundësive profesionale

Programi i punës praktike është mundësi për studentët që të eksplorojnë mundësitë e karrierës dhe ato profesionale, ku përveç aftësimit dhe zhvillimit profesional, do të njihen me përshtatshmëritë profesionale dhe të karrierës dhe eksplorimin profesional të tyre në të ardhmen.

Rrjetëzimi profesional, stafi i universitetit

Programi i punës praktike u mundëson studentëve rrjetëzim profesional dhe të karrierës me profesionistë nga akademia dhe profesionistë jashtë institucionit që do t'u shërbejnë gjatë tërë jetës.

Mentorimi i punës praktike

Mbikëqyrja: studentët do të mbikëqyren gjatë gjithë programit të punës praktike. Pas përfundimit të punës praktike, studentët duhet të përvetësojnë njohuri dhe të aftësohen për: udhëheqje, të folurit publik, mendimin kritik dhe aftësi komunikuese.

Mentorimi: studentët do të kenë takime dhe trajnim të vazhdueshëm, për të parë progresin dhe aftësimin profesional dhe duhet të vlerësohen në vazhdimësi për detyrat dhe përgjegjësitë, me të cilat angazhohen.

Studentëve do t'u sigurohet ambient inkurajues, motivues dhe mirëseardhës për idetë kreative, mendimin kritik dhe mundësinë e rritjes apo zhvillimit profesional.

ANALIZA SWOT PËR VETËVLERËSIM NGA STUDENTËT

Për të parë progresin gjatë programit të punës praktike dhe për të shikuar pikat e përmirësimit dhe zhvillimin personal të studentëve, përdorimi i analizës SWOT ndihmon në identifikimin e këtyre pikave për ndryshim dhe përmirësim. Gjatë programit të punës praktike, praktikantët duhet ta bëjnë vetëvlerësimin dhe progresin gjatë trajnimit në praktikë.

Taksonomia e BLUMIT në programin e punës praktike (BLOOM's Taxonomy, Benjamin Bloom 1956):

Për një program sa më të pasur mësimor për studentët, mbikëqyrësi i punës praktike sugjerohet të përdorë taksonominë e Blumit, që të shohë progresin dhe zhvillimin e studentëve gjatë punës praktike dhe përgatitjen e praktikantëve me aftësim dhe zhvillim profesional për tregun e punës.

Taksonomia e Blumit bazohet në klasifikimin e proceseve të të mësuarit për studentët, duke qartësuar objektivat për aftësim dhe vlerësimin e studentëve me rezultate të arritura.

Vlerësimi dhe kategorizimi i të mësuarit sipas taksonomisë së Blumit ndahet në gjashtë (6) nivele:

1). në të mbajturit mend, 2). në të kuptuarit, 3). në aplikimin e njohurive të përvetësuara, 4). në analizë (mendimi kritik), 5). në vlerësim dhe 6). në krijim.

I gjithë procesi i të mësuarit me angazhim dhe përvojë do të realizohet duke u bazuar në modelin e teorisë së *David Kolbit si proces i Të mësuarit nga përvoja/praktika* (David KOLB Experiential Learning Theory 1984). Sipas këtij modeli, i gjithë procesi i të mësuarit nga përvoja ndahet në katër faza; **1). përvoja konkrete, 2). vëzhgimi dhe reflektimi, 3) formimi i koncepteve, 4). eksperimentimi aktiv.**

ANALIZA SWOT PËR PRAKTIKANTË

Faktorët e brendshëm

Pikat e forta	Pikat e dobëta

Faktorët e jashtëm

Mundësitë	Kërcënimet

Përmbledhja e analizës

--

Struktura organizative e administratës qendrore

Administrata Qendrore e Universitetit të Prishtinës funksionon sipas zyrave dhe qendrave si në vijim:

- Zyra Ligjore;
- Zyra për Personel;
- Zyra për Teknologji të Informacionit;
- Zyra për Buxhet dhe Financa;
- Zyra e Auditimit të Brendshëm;
- Zyra e Prokurimit;
- Zyra për Çështje Akademike;
- Zyra për Shkencë dhe Kërkime të Sponsorizuara;
- Zyra për Zhvillim Akademik dhe Cilësi;
- Zyra për Shërbime të Studentëve;
- Zyra për Marrëdhënie me Jashtë;
- Qendra për të Drejtat e Njeriut dhe Barazi Gjinore;
- Qendra për Mësim Tërëjetësor;
- Qendra për Përsosmëri në Mësimdhënie;
- Qendra për Energji dhe Qëndrueshmëri;
- Qendra për Zhvillim të Karrierës;
- Rektorati
- Njësi akademike
- Biblioteka Qendrore Universitare

Dokumentet e nevojshme për fillimin e punës praktike

Nënshkrimi i kontratës së pajtimit për punë praktike

Kjo kontratë nënshkruhet nga studenti dhe mbikëqyrësi i punës praktike/Departamenti i Burimeve Njerëzore në institucion. Marrëveshja përfshin pajtueshmërinë me kodin e sjelljes dhe rregulloret e institucionit. Marrëveshja mund të përfundojë në çdo kohë nëse i angazhuari në punë praktike thyen rregullat e marrëveshjes dhe bën shkelje të tjera, të cilat bien ndesh me rregulloret e institucionit dhe kodin e sjelljes.

Të dhënat e programit të punës praktike, dokumenti shtojcë për mbikëqyrësit e punës praktike

Detajet e programit të punës praktike, shtojca e detajuar për aftësimin dhe zhvillimin profesional të praktikantëve në punë praktike.

Të dhënat e praktikantit, dokumenti shtojcë

Formular për të dhënat informative të praktikantit, dokumenti shtojcë për të dhëna.

Raporti mujor, formulari në shtojcë për studentë

Praktikanti është i obliguar të përgatitë raport mujor për detyrat dhe përgjegjësitë si dhe trajnimet gjatë angazhimit në punë praktike.

Formulari i vlerësimit të performancës së studentëve nga mbikëqyrësi

Ky formular duhet të plotësohet nga mbikëqyrësi i punës praktike, një kopje e formularit i dorëzohet praktikantit, një kopje mbahet në institucion.

Formulari për vlerësimin e programit të punës praktike nga studentët

Ky formular është anonim dhe plotësohet nga praktikantët pas përfundimit të punës praktike në institucion. Dorëzimi i formularit ka anonimitet të plotë dhe dorëzohet në kutinë për formular në institucion.

Artikulli/shkrimi për përvojën e punës praktike

Studenti apo i diplomuari i angazhuar në punë praktike është i obliguar të shkruajë një shkrim/artikull për përvojën në punë praktike në universitet. Tri nga shkrimet/artikujt e praktikantëve duhet të publikohen në ueb sitin e universitetit, raportet publike të universitetit, ueb sitin e njësisë akademike dhe në revistën e universitetit dhe atë studentore, nëse ka të tilla. Një kopje po ashtu duhet të dërgohet në email listën studentore dhe atë universitare që të lexohet nga komuniteti universitar, si storie e suksesit për mundësitë e aftësimit profesional dhe të karrierës për studentët në universitet.

Certifikimi i praktikantëve

Ceremonia e dhënies së certifikatave për studentët dhe të diplomuarit që me sukses kanë përfunduar programin e punës praktike në Universitetin e Prishtinës.

Përgatitur nga:

Fatbardha Abazi

Qendra për të Drejtat e Njeriut dhe Barazisë Gjinore

fatbardha.abazi@uni-pr.edu